Raadsvoorstel

Raadsvergadering d.d.	:	24 februari 2022
Afdeling	:	Beleid en Ontwikkeling
Portefeuillehouder	:	Wethouder M.M. Kuijken
Onderwerp	:	Bergeijkse Omgevingsvisie
Betreffend onderdeel programmabegroting	:	Taakveld 8 "Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing"

Samenvatting
De Omgevingswet verplicht gemeenten om een ‘omgevingsvisie’ op te stellen. Daarin staan de kwaliteiten van de fysieke leefomgeving in de gemeente beschreven en benoemt de gemeente haar toekomstige ambities en beleidsdoelen daarvoor. Deze integrale lange termijn visie, de ‘Bergeijkse Omgevingsvisie’, is klaar en wordt ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.

Inleiding
Met de komst van de Omgevingswet moeten gemeenten een omgevingsvisie opstellen die de kwaliteit en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving beschrijft en op hoofdlijnen de koers aangeeft voor de toekomst. Deze omgevingsvisie neemt de plaats in van de structuurvisie die onder de Wet ruimtelijke ordening verplicht was. Voor de Bergeijkse Omgevingsvisie (Bovi) heeft u in september 2019 het plan van aanpak ‘Op weg naar de Omgevingsvisie Bergeijk’ vastgesteld (bijlage 1). Het traject dat hierin werd beschreven is doorlopen. De Bovi, met daarin geactualiseerde en toekomstbestendige uitgangspunten voor leefbare dorpen met een goed voorzieningenniveau, een sterke weerbare economie en een vitaal buitengebied in Bergeijk, wordt u via dit raadsvoorstel ter vaststelling aangeboden.

Advies
1. De Bergeijkse Omgevingsvisie vast te stellen, conform de ontwerp Bergeijkse Omgevingsvisie en de aanpassingen in de Nota van zienswijzen en ambtshalve aanpassingen;
2. De Nota van zienswijzen en ambtshalve aanpassingen vast te stellen;
3. De structuurvisie ‘Bergeijk; Leven en Beleven; tussen bossen, beken en boerenland’, vastgesteld op 3 juni 2010, in te trekken.

Beoogd effect
Een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit in de gemeente Bergeijk.

Argumenten
1.1 Om een veilige en gezonde fysieke leefomgeving te realiseren, behouden en versterken is een visie nodig waarin geschetst wordt wat daarin belangrijk is, hoe deze kernwaarden versterkt worden en hoe we invulling geven aan onze opgaven.
Dit wordt op hoofdlijnen verwoord in de nu opgestelde omgevingsvisie. Daarmee zet de Bovi de juiste koers voor concrete (omgevings)plannen en projecten die hier uitvoering aan geven.
In de Bovi worden allereerst de kernkwaliteiten van Bergeijk omschreven:

Allereerst worden in de Bergeijkse Omgevingsvisie (Bovi) 3 kernkwaliteiten omschreven:
- Het groene karakter (tussen bossen, beken en boerenland);
- Het sociale karakter (een sterke verbondenheid; van inwoners met hun omgeving, die ook in het DNA naar voren komt);
- Het economisch karakter (met de Kempische maakindustrie als toeleverancier in de Brainportregio als voorbeeld).

Vervolgens worden de opgaven in beeld gebracht, die een grote rol spelen in het behouden van de kernkwaliteiten. Dat zijn opgaven op gebied van:
- Leefbare dorpen: behoud en versterking van het voorzieningenniveau en voldoende woningen;
- Vitaal buitengebied: het succesvol combineren van ontwikkeling van de agrarische sector, water-, natuur- en energieopgaven;
- Sterke economische structuur: het versterken van een weerbare economie met een goed vestigingsklimaat voor bedrijven.

In de volgende paragrafen wordt ‘Onze koers’ geschetst: voor elke opgave en deelopgave wordt in beeld gebracht wàt we willen, hoe we dat willen doen en waar we dat willen doen. Hieronder staan een aantal aandachtspunten uit Onze koers:
a) Klimaatadaptatie en duurzaamheid zijn thema’s die in meerdere of mindere mate in de hele visie terugkomen en geen separaat beschreven onderdeel zijn. De aandacht hiervoor komt dus niet als één op zichzelf staand thema naar voren, maar is integraal in de gehele visie verweven, vaak door aandacht voor de versterking van groen, natuur en landschap.
b) ‘Vitaliteit’ van het buitengebied; We willen een goede balans tussen de verschillende functies in het buitengebied (natuur en landschap, landbouw, recreatie, overige bedrijvigheid, wonen, mobiliteit). Met daarbij:
   - Behoud van ontwikkelperspectief voor blijvende agrariërs met een economisch, maatschappelijk en milieutechnisch gezond bedrijfsmodel;
   - Besef van de trend van stoppende agrarische bedrijven en zorgvuldige afwegingen voor hergebruik;
   - Verzorging en behoud van de groene (natuurlijke en agrarische) ruimte, als voedingsbodem voor vitale bedrijven en vitale inwoners.
   Daarnaast is verwoord dat de gemeente vooral een rol speelt in het faciliteren van ontwikkelingen en het leggen van verbindingen tussen verschillende partijen.
c) In het kader van omgevingskwaliteit en gezondheid verwoordt de Bovi de aanzet om in de toekomst randvoorwaarden te stellen aan ruimtelijke ontwikkelingen. Elke nieuwe ontwikkeling moet bijdragen aan de versterking van het landschap, natuur, milieu of cultuurhistorisch waardevolle bebouwing. De Bovi vormt de basis om hier in het toekomstig omgevingsplan concrete eisen aan te stellen.
d) In het kader ‘Wonen’ wordt specifiek aandacht besteed aan bouwen voor de doelgroepen senioren, starters en gebruikers van sociale huurwoningen. Ook wordt concreet benoemd dat ‘voldoende woningen’ voor Bergeijk 1000 extra woningen betekent, zoals ook wordt verwoord in de subregionale ontwikkelstrategie. Voor woningbouw wordt, naast inbreiding, ook gekeken naar uitbreidingslocaties. Potentiële uitbreidingsrichtingen worden beschreven, maar niet concreet in beeld gebracht: dat betreft een latere concrete uitwerking van de visie.
e) In het kader van bedrijvigheid en detailhandel, worden de volgende uitgangspunten benoemd:
   - uitbreiding van Bergeijkse bedrijven boven 5000m² is onder voorwaarden mogelijk;

- er zijn mogelijkheden voor nieuw startende nieuwe bedrijven tot 5000m²;
- op bedrijventerreinen moeten er mogelijkheden zijn voor een bedrijfsverzamelgebouw;

f) Nadrukkelijk streven is om basisvoorzieningen (school, gemeenschapshuis, sportvoorziening) in de kernen op peil te houden. Ook overige voorzieningen zoals openbaar vervoer en winkels willen we faciliteren. Wel wordt aandacht gevraagd voor de factoren waar de gemeente geen invloed op heeft.

Naast de kernkwaliteiten, opgaven en onze koers, worden ook de verschillende deelgebieden in Bergeijk nader beschreven. Dit zijn alle kernen en het buitengebied. De koers voor de deelgebieden wordt zowel tekstueel als visueel in beeld gebracht. Kaarten lichten daarbij toe waar welke functies een fysieke plek krijgen. Juist via dit kaartmateriaal wordt de visie meer 'Bergeijks'. Er wordt namelijk in beeld gebracht waar kansen liggen om de verschillende aspecten van de koers vorm te geven.

1.2 De Omgevingswet (art. 3.1) schrijft voor dat iedere gemeente een omgevingsvisie vast moet stellen.
In de omgevingsvisie moet de gemeente (samengevat) de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving beschrijven, de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het beheer/behoud van waarden en de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren beleid.

1.3 De in de Bovi benoemde uitgangspunten zijn via een zorgvuldig doorlopen inventarisatie- en participatietraject tot stand gekomen.
Het inventarisatie- en participatietraject is toegelicht in de Nota van Uitgangspunten (bijlage 2) en het Participatie- en communicatieplan (bijlage 3). Het inventariseren betrof het verzamelen van al het gehanteerde reeds vastgestelde beleid, op alle domeinen van de fysieke leefomgeving. Dit omvat ook het sociaal beleid, met aspecten als 'leefbaarheid en gezondheid', omdat dit in de Omgevingswet nadrukkelijk ook met het fysiek domein wordt verbonden.

Ten opzichte van het ontwerp van de Bovi wordt het bestaand beleid in de vorm van een bronvermelding ook beter inzichtelijk gemaakt. Ook in de tekst van de Bovi wordt verduidelijkt dat dit bestaand beleid niet door de omgevingsvisie vervangen wordt, maar dat het gebruikt is om de visie vorm te geven.

Participatie heeft grotendeels plaatsgevonden zoals in het Participatie- en communicatieplan (bijlage 3) omschreven is. De Actieweek heeft niet plaatsgevonden zoals was benoemd, omdat fysiek ontmoeten vanwege de coronamaatregelen niet was toegestaan. Wat wel plaats heeft gevonden zijn:

- gesprekken met 11 belangenorganisaties (dorps- en kernraden, ZLTO-Bergeijk, ondernemersverenigingen);
- gesprekken met ketenpartners (omliggende gemeenten, provincie, waterschap);
- de mogelijkheid om de 'Wijkprikker' digitaal in te vullen: via het aanklikken van plekken op de kaart van Bergeijk konden door iedereen opmerkingen geplaatst worden. Dat is ongeveer 125 keer gedaan.
- drie 'ontmoetingen': digitale bijeenkomsten waar iedereen die dat wilde bij aan kon sluiten om mee te praten over de toekomst van Bergeijk (zie bijlage 4 voor de verslaglegging). Het aantal personen dat mee deed was beperkt. Mogelijk omdat een bijeenkomst over een toekomstvisie voor veel mensen vrij abstract is, mogelijk ook omdat de mogelijkheid/kennis van digitaal vergaderen niet voor iedereen bereikbaar is.
- aanvullend aan de participatieactiviteiten in het Participatie- en communicatieplan zijn daarom gedurende de inzagetermijn van de ontwerp-Bovi drie fysieke informatiebijeenkomsten gehouden: één in Den Eijkholt, één in De Buitengaander en één in het gemeentehuis.

2.1 In de Nota van zienswijzen en ambtshalve aanpassingen zijn alle reacties op de ontwerp Bovi samengevat en van een reactie voorzien.
Gedurende de inzagetermijn van de ontwerp-Bovi, van 28 oktober t/m 8 december 2021, zijn 26 zienswijzen ontvangen van 15 burgers (op persoonlijke titel), 4 ketenpartners (Waterschap De Dommel, Brabant Water, Veiligheidsregio Brabant Zuidoost, provincie Noord-Brabant) en 7

belangenverenigingen (Natuurmonumenten, Dorpsraad Luyksgestel, Cumela Nederland, Brabantse milieufederatie, St. Milieuwerkgroep Kempenland/St. Groen Kempenland, IVN Bergeijk-Eersel, Platform Ondernemend Bergeijk).

In de Nota van zienswijzen en ambtshalve aanpassingen (zie bijlage 5) zijn alle zienswijzen samengevat en van een reactie voorzien. Ook is vermeld of, en zo ja hoe, de omgevingsvisie hierop is aangepast. De belangrijkste aanpassingen ten opzichte van het ontwerp zijn de volgende:

- In de inleiding wordt een paragraaf toegevoegd waarin het abstractieniveau van de visie beter belicht wordt. Veel van de zienswijzen gaan over heel concrete onderwerpen, bijvoorbeeld waar een nieuwe woonwijk komt of hoe voorwaarden voor kwaliteitsverbetering zullen luiden. De visie is echter een visie op hoofdlijnen en biedt daarmee juist het handvat voor toekomstige uitwerking van concrete uitvoeringsaspecten. Dat wordt verduidelijkt. De tekstparagraaf is toegevoegd aan de Nota van zienswijzen en ambtshalve aanpassingen.
- In aansluiting op de verduidelijking van het abstractieniveau van de visie wordt de uitvoeringsparagraaf uitgebreid. Hieruit blijkt aan welke concrete uitvoeringsaspecten van de visie al op korte termijn vorm wordt gegeven.
- In de inleiding wordt ook de status van bestaand beleid verduidelijkt. Voor het opstellen van de integrale omgevingsvisie is het bestaand actueel beleid conform het Plan van Aanpak als input gebruikt. Dat wil echter niet zeggen dat dat beleid vervangen wordt door de visie. Daarom wordt een bronvermelding in de Bovi opgenomen en worden deze beleidsbronnen ook via een aparte webpagina raadpleegbaar gemaakt.
- In artikel 3.3 van de Omgevingswet is benoemd dat in de omgevingsvisie rekening gehouden moet worden met de volgende milieubeginselen: voorzorg, preventief handelen, bronbestrijding en de vervuiler betaalt. Uit de ontwerp-Bovi bleek nog onvoldoende dat rekening gehouden is met deze beginselen. Dat wordt in een aparte tekstparagraaf verduidelijkt. Deze tekst is te vinden in de Nota van zienswijzen en ambtshalve aanpassingen.

Ook de kleinere aanpassingen zijn hierin te vinden, alsook een overzicht van de aanpassingen die op ambtelijk niveau zijn gemaakt.

Kanttekeningen

1.1 Mer-beoordelingsnotitie

Een mer-beoordelingsnotitie is een notitie om na te gaan of een milieueffectrapportage opgesteld moet worden, om te toetsen of er als gevolg van het plan significant negatieve effecten kunnen optreden in Natura2000-gebieden. Deze beoordelingsnotitie is voor de Bergeijkse Omgevingsvisie niet opgesteld. De milieueffecten van deze omgevingsvisie zijn namelijk meegenomen in de visie zelf. Wanneer de beleidsvoornemens leiden tot concrete projecten worden waar nodig mer-beoordelingsnotities en/of milieueffectrapportages opgesteld.

Financiën

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen.

Maatschappelijk verantwoord inkopen

Er is geen sprake van een inkoop/aanbesteding naar aanleiding van dit voorstel.

Communicatie

Als de Bovi wordt vastgesteld, wordt hier conform regelgeving kennis van gegeven in het digitaal gemeenteblad. De dag na publicatie treedt het beleid in werking. Daarnaast worden alle partijen die een zienswijze hebben ingediend hierover geïnformeerd. Zij ontvangen de kennisgeving van vaststelling en de Nota van zienswijzen. Diegenen die hun zienswijze digitaal hebben ingediend, ontvangen deze berichtgeving digitaal, anderen per post.

Uitvoering
In de Bovi wordt een uitvoeringsparagraaf opgenomen. Daarin wordt benoemd aan welke concrete uitvoeringsaspecten van de Bovi er via uitvoering van bestaand beleid al wordt gewerkt. De tekst is te vinden in de Nota van zienswijzen en ambtshalve aanpassingen.

Bijlagen
Ontwerp Bergeijkse Omgevingsvisie: https://www.bergeijk.antea-omgevingsvisies.nl/

bijlage 1 Plan van Aanpak Op weg naar de Bergeijkse Omgevingsvisie
bijlage 2 Nota van Uitgangspunten
bijlage 3 Participatie en communicatieplan
bijlage 4 Verslagen van de ontmoetingen
bijlage 5 Nota van zienswijzen en ambtshalve aanpassingen

Advies Raadscommissie
De commissie GZ heeft in haar vergadering d.d. 01 februari 2022 geadviseerd om het stuk door te geleiden naar de raadsvergadering van 24 februari 2022 als hamerstuk/bespreekstuk.

<Wordt ingevuld door Griffier>

Burgemeester en wethouders van Bergeijk,

H.A.J. Loos	A. Callewaert – de Groot
Secretaris	Burgemeester